

Büntetőeljárású illetékek. A 7400/1931. P. M. sz. r. (a továbbiakban: alaprendelet) egyebek között a főmagánvádas ügyekre (rágalmazás vétsége, nem testi bántalmazással elkövetett becsületsértés vétsége, a tisztességtelen versenyről szóló törvénybe ütköző vétségek, védjegybitorlás vétsége, szabadalom-bitorlási kihágások) rendelte el az illetékezési kötelezettséget. Ezen alaprendelet azonban csakis a bírósági eljárásra, és így csakis a *bíróságnál* tett feljelentésre illetve vádindítványra írt elő illetéket, miért is ha azt más hatóságnál (rendőrség, ügyészség) terjesztették elő, illeték alá nem volt vonható. Miután azonban az alaprendelet nem szándékolta az ilyen ügyben tett feljelentés illetve vádindítvány illeték nélkül hagyását, az újabban kibocsájtott és f. évi január hó 19-én életbelépett 170/1934. P. M. sz. r. kimondta, hogy ha a vádindítvány előterjesztése nem a bíróságon történt és utána az illetéket le nem rótták, a magánvádat tartalmazó irat után, ha az a bírósághoz beérkezik, a szabályszerű illetéket le kell róni. És pedig, ha a bíróság tárgyalásra tűz határnapot; legkésőbb a tárgyalás napján —, minden esetben a bírósági iroda által az illetékezésre történő felhívástól számított nyolc nap alatt.

Nem világos azonban még mindig, hogy le kell-e a nem bíróságon benyújtott egyéb beadványok illetékét is róni, ha az iratok a bírósághoz átkerültek, vagy csak a vádindítványt.

*

A forgalmiadóváltság és a szerződési illeték együttes alkalmazásának elhárítása. Az 1921: XXXIX. t.-c., amely jogrendünkben a forgalmiadót intézményesítette, számolt azzal, hogy a forgalmiadó lerovása olyan jogügyletekből származó bevételek után, amely jogügyletek után az áruszállításokra vagy munkabérszerződésekre okirati illetéket lerótták, tulajdonképpen kétszeres megadóztatása ugyanannak a forgalmi cselekménynek illetve ügyletnek. Ezért a hivatkozott törvény 37. §-ában kimondotta, hogy az olyan jogügyletek, amelyek után a fenti okirati illetéket lerótták, nem esnek forgalmiadó alá.

Törvényi felhatalmazás alapján későbbi rendeletek statuáltak azután a forgalmiadóváltságot, amelynek lényege az, hogy azt a forgalmiadót, amelyet a fenti törvény szerint az áruknak minden egyes átruházása után külön kell megfizetni, az adózó a rendeletekben megjelölt áruk után egy összegben rója le oly módon, hogy az áru forgalma az ismételt forgalmiadó lerovása alól mentesüljön. Forgalmiadóváltságot írtak elő a rendeletek a tüzelőanyagok, cukor, gyufa, fűszerek, gyarmatárak, textilipari nyersanyagok, stb. után.

Miután a forgalmiadóról szóló törvény a forgalmiadóváltság és okirati illeték együttes alkalmazásának elhárításáról nem rendelkezett — azt nem is ismerve, nem is rendelkezhetett —, erre nézve törvényi felhatalmazáson nyugvó újabb rendeletek intézkedtek, és pedig akként, hogy kimondták, hogy az állammal, törvényhatósággal, községgel, vagy ezek üzemeivel forgalmiadóváltság alá eső árura vonatkozóan kötött ingó adásvételi

és áruszállítási szerződés, továbbá a mással kötött ilyen szerződés is abban az esetben, ha a Közszállítási Szabályzat hatálya alá esik (tehát az ú. n. közszállítás), a 30%-os szerződési illeték alól mentes. Ugyanezt kimondta, és további részletszabályokat állított fel a 154700/1933. P. M. sz. r., amely az év első napján lépett életbe. Figyeljük meg azonban, hogy e rendelet szerint a helyzet fordított. Míg ugyanis az előbbi körben — forgalmiadó és szerződési illeték találkozása esetén — az a szabály, hogy a forgalmiadót nem kell leróni, ha az okirati illetéket lerótták, addig utóbbi esetben — vagyis forgalmiadó váltság és szerződési illeték találkozása esetén — az okirati illeték maradhat el, ha a forgalmiadóváltságot lerótták. És még: utóbbi körben csakis a közszállítási ügyletekre áll az elhárítás szabálya; a forgalmiadóhoz való viszonylatban, minden ügyletre.

*

Jövedelem és vagyonadó kivétele az 1934. évre. A jövedelem és vagyonadóról szóló hivatalos összeállítás (500/1927. P. M. sz. r. = J. V. H. Ö.) egyik rendelkezése folytán a pénzügyigazgatóságok minden év január havában megindítják a jövedelem és vagyonadókivetést. Ugyanakkor a pénzügyminiszter rendeletben állapítja meg az adókivetési munkálatok egyöntetűségének biztosítása céljából, hogy a különböző jövedelmi forrásokból eredő jövedelmeket, valamint az egyes vagyontárgyakat mily értékkel kell számításba venni. Így az 1934. adóévre vonatkozóan a pénzügyminiszter 14000/1934. P. M. sz. körrendeletében (Budapesti Közlöny f. évi január 14.) állította fel részletesen ezeket a szabályokat, amelyek kisebb eltérésekkel egyeznek az előző évbeliakkal.

*

Szerződéses pénzügyi könyvszakértők. A pénzügyi hatóságok által foganatosítani kívánt könyvvizsgálatokat a Közadókezelési Hivatalos Összeállítás (K. K. H. Ö.) 13. §-ának egyik rendelkezése és annak végrehajtási utasítása szerint: *ahoz értő pénzügyi tisztviselők teljesítik.* Tudvalevő, hogy az ilyen könyvvizsgálatok száma az utóbbi időben igen nagy mértékben megszapordott, és pedig nemcsak azért, mert a köztartozás — behajtási eljárások száma, amelyeknek során a végrehajtó esetleg követeléseket igyekezik felkutatni — megnövekedett —, hanem, mert a kereseti adóalap megállapítása iránti eljárásban mindig el kell rendelni a könyvvizsgálatot, ha azt az adózó perorvoslatában kéri, továbbá a társulati adóra vonatkozóan a múlt év közepén rendelte a 86800/1933. P. M. sz. r. kötelezően, hogy az adóhivatalok a társas vállalatok által beterjesztett adóbevallás valóságának ellenőrzése, illetve az adóköteles nyereség megállapítása céljából a vállalat üzleti könyveit háromévenként legalább egyszer vizsgálják meg, stb. stb.

Annny köztisztviselői állást szervezni, mint amennyi e nagyszámú könyvvizsgálathoz kellene, igen nagy megterhelést jelentene a kincstárnak, ezért az 1924. IV. t.-c.-be iktatott szanalási törvényben nyert felhatalmazás alapján a pénzügyminiszter